

N A Š D O M

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred ~~eno kruno~~ za celo leto. Posamez e številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Okoli po svetu.

Državni zbor se je zopet sešel predvečrajšnja 18. t. m. V prvi seji je predložila vlada neki proračun za l. 1907. Glavna naloga zbornice pa bo, spraviti pod streho volilno preosnovo. Odsak za volilno preosnovo že zboruje od 12. t. m., da določi število poslancev in volilne okoliše. Te svoje sklepe predloži odsek zbornice, ki o njih glasuje. Za spremembo volilne pravice je treba treba dve tretjinski večine glasov. Nekateri politiki pravijo, da ne bodo dve tretjini poslancev za njo glasovali. Na vsak način, če se sprejme volilna preosnova ali ne, bomo imeli v začetku prihodnjega leta nove volitve.

Cesar se je mudil v Šleziji pri velikih vojaških vajah. Bil je namenjen tudi k velikim vojaškim vajam na suhem in na morju v Dalmaciji. A kar nagloma je prišla od-poved: cesar ne pride, ker je prehlajen, in so mu zdravniki odsvetovali podati se na tako dolgo pot. Cesarja je zastopal prestolonaslednik nadvojvoda Frane Ferdinand. Nekateri trdijo, da cesar ni šel v Dalmacijo iz političnih ozirov. Namenjen je bil tudi v Hercegovino, a pravijo, da to ni bilo všeč turškemu sultanu ter tudi Italijanom ne,

zato pa je cesar opustil sploh vse potovanje. Če je res, se sveda ne ve.

Moravski deželni zbor je razpuščen; nove volitve bodo meseca novembra, in sicer že po novem volilnem redu, ki je bil sklenjen lansko leto.

Sokoli so imeli v Zagrebu vsesokolski izlet, prišli so odpoved, koder bivajo Slovani, v jako obilnem številu. Iz Zagreba so se podali preko Reke v Dalmacijo. V Reki pa so jih napadli in izživali laški zagrizenci, ter je tako prišlo do večdnevni nemirov in pobojev med Hrvati in Italijani sploh, tako da je moralo vmes poseči vojaštvo. Sokoli so bili napadeni od Lahov tudi v Zadru. To je laška omika in oika!

Na Balkanu spet enkrat ropotajo z orožjem. Turčija in Bolgarija ključeta vojake pod zastavo. Tam doli pač prej ne bo miru, dokler se ne bodo Slovani združili in pošteno naklestili Turke.

Francoski škofje so se te dni posvetovali, kaj jim jestoriti v teh težavnih razmerah, da ubogajo papeža ter ohranijo ljudstvu sv. vero. Iznenadilo je framasone to, da so vsi škofje edini med seboj kakor en mož. Škofje so se zedinili v tem, da počakaj, ali bo vlada po 11. decembru res uveljavila svojo postavo ali ne, po tem se bodo ravnali.

Ruska vlada si resno prizadeva pomagati kmetom do večjega blagostanja, a anarhisti spodkopujejo še tisto malo zaupanja, kar ga imajo kmetje do vlade. Anarhistom in drugim takim ljudem ni do tega, da bi komu kaj koristili, ampak: vse razdreti, to je njihov namen! Skrivne družbe, ki so jako dobro vravnane, prirejajo dan za daem: napade na vlake, rope, požige, poboje, tatvine, ponlične nemire, tako da niti mogoče ni naštetih vseh grozodejstev teh puatarjev, ki tako pripravljajo grozno domačo vojsko, kakoršne svet ni videl. Car pa je preveč omabljiv in poslušal le neizkušene, starokopitne svetovalce, ki mislijo, da je narod tu samo radi njih.

Na Kubi, ki je postala vsled zadaje špansko-amerikanke vojske samostojna, je že dalj časa vstaja. Vstaja je gospodarskega značaja. Vsa moč je tam namreč v rokah veleposastnikov, velikanska večina naroda pa živi pravo tlačansko življenje, zlasti pa trpe zamorci in mešanici, in zato je med njimi nastala vstaja, ki je zelo krvava. Podpirujejo pa sedaj eno, sedaj drugo stranko Severoamerikanci, ki bi ta bogati in rodovitni otok radi dobili v svojo last po reku: Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.

Kramar na vasi.

Oj to vam je življenje, ko pride kramar po vasi. Vsi poznamo Jerneja z Rovce in vsak rad kupi pri njem. Tako le proti poldnevju je prišel navadno k nam.

— Ne bo nič, dejala je mati, a Jernej je tega že vajen. V hišo gre in razloži tam svoje stvari po mizi. Kmalu nato pride v sobo še ta ali oni otrok in začne se barantanje. Lepe rute ima v krošnji, lepe molke in tudi ogledala in svete podobe, orgljice in petelinčke, lepe pisane razglednice in pisemski papir z velikimi rdečimi rožami.

— No, mama, bo kaj kupčije?

— Smo že zadnjič kupili, kdo bo vsaž dan denarja dajal!

— Lejte tu, lepe rute imam, tu le za Franco kupite jedno.

Baranta se sem in tja in slednjič se pogodi za ruto.

Sveda s tem ni konec.

To bi se še kupilo, pa to in tako naprej.

Vidite, tako je kramarjevo življenje na vasi, lepo in veselo. On nosi novice od soseda do soseda, on prinaša dekletom pisanih rut in takih lepih stvari, on zabava otroke;

le gospodarji, ki navadno morajo vse plačati, niso ravno židane volje.

Bilo je pred nekaj časom.

Ravnški Jernej je pridno kramaril in hodil od hiše do hiše, in usoda ga je zanesla tudi pod streho, katere gospodar je bil Mora. To vam je pošten možakar, le njegova stara mu dela včasih kako preglavico. Semnja in kramarja se je Mora na celem svetu najbolj bal, kajti takrat je bilo treba vedno le dajati in dajati in ženica njegova je vsakokrat nakupila celo kopo rut in obrisalk, žlic in posnemalk, katerih sveda naš možak ni nikdar videl. On se je brisal vedno le v staro platneno obrisačo in jedel svoj živ dan z leseno žlico.

Godrnjal je sicer vedno, a ženica ga je potolažila, češ, to je za posebne priliko. Žalibog, on teh „posebnih priliko“ ni nikdar dočakal.

Torej pri Mori je bil takrat Jernej.

Kramo je lepo razložil po piškavi mizi, vse po vrsti, rute, rutice, pisane nogavice, vrvico za čevlje in bogsigavedi kaj še.

— No, mati, danes pa danes. Vse imam, kar rabite, za vas in za vašo Micko.

Prišla je tudi Micka, Morova hči, in začela je zbirati in pregledovati. Pisana, lepa ruta, ja, povejte mi, katero deklo na naši

Gori bi se je branilo? Jaz pravim, nobeno. Tudi Micki so rute vgažale, pogledala je mater in vzeli sta vsaba jedno.

Mora je pri tem pogledal skozi okno.

Koravde ima tudi Jernej, lepe in svetle. In deklo za ženitev kot Micka ne sme biti brez njih, kaj bi dejali po vasi.

Tudi koravde sta kupili. Mora je takrat hudo zakasljajal.

In tako je šlo dalje. Račun je znašal okoli 10 kron in ženica je prav veselo odštela Jerneju novce iz moževe mošnje.

Hči in mati sta odšli v kamrico, Mora je pogledal Jerneja skoro jezno, a koj mu je šinila dobra misel v glavo.

— Ti, Jernejče, mau pravi, pri meni menda si zadovoljen, a nekaj te prosim: pojdi tja le k sosedu Molku, tri hčere ima in stara je taka kot moja, tam se ne boš kesal, da si me ubogal.

— Bom, dejal je Jernejče; pa z Bogom za sedaj.

Z Bogom, dejal je Mora in se veselil, da bo tudi Molek enkrat pošteno prišel v škripec.

Čez pol ure je bil Jernejče že tam.

— Hoj, dober dan vam Bog daj mati!

— Bog daj, Bog daj!

— No, ali bo kaj krame?

Mladinska organizacija.

Kako delajo Nemci za izomiko? Tudi od naših narodnih nasprotnikov se nam je treba učiti, če najdemo pri njih kaj dobrega. V M. Gladbachu se je vršil začetkom meseca septembra poučni tečaj, na katerem se je razpravljalo o vseh važnejših vprašanih sedanjega časa. Tako je bilo tudi na dnevnem redu vprašanje o izomiki ljudstva. Povdarjalo se je: Več omike je treba našemu delavcu in sploh našemu ljudstvu, da se uglobi v verske resnice, da jih zna ceniti in braniti nasproti napadalcem krščanstva. Potrebna je strokovna izobrazba. Nadalje pa je potrebna poleg strokovne izobrazbe posebna socialna izobrazba. Največja zahteva današnjega časa je socialni pouk vseh slojev ljudstva. Dokler ni socialno izobraženo, ni zrelo ne za politično ne za drugo organizacijo.

Mladeniško gibanje med katol. Nemci na Češkem. Tudi Nemci so sprevideli, kako velike važnosti je odgoja in organizacija mladine. Zato so isto pridno organizirali in prirejali mladeniške shode. Dne 8. in 9. septembra je bil v Ausigu na Češkem IV. mladeniški shod za nemško Češko. Posnemajmo tudi mi v dobrem naše nasprotnike!

Kratek razgovor o svobodni šoli.

Alojzij Leben.
(Konec.)

Strasti človeške so močne in zelo težko okrotiljive; svet pa človeka na neštete načine vabi in miče vanje. Kdor ne zajema pomoči od zgorej, ta se jim ne more zoperstavljati. In kako neki? Kako naj bo tak zadovoljen s svojo službo, v kateri trpi samo-le pomanjkanje, ki zahteva od njega zatajevanje in poštvovalnost, ko vidi druge, ki niso nič boljši od njega, kako se v imenitnih službah brez zatajevanja in velikega napora mastijo in v obilici uživajo posvetne dobrine? Kako se naj zadovolji ogromna večina človeštva, ki mora v potu svojega obraza jesti pičli kruh vsakdanjega dela, medtem ko takozvana „visoka gospoda“ drvi po posvetnem uživanju in pridno vstreza svojim samopašnim željam? Zadovoljnost med človeštvom ne bi bila mogoča,

— Nič, danes nič.

— Hm, pa za dekleta kaj, lepe reči imam. Tudi Morovka je kupila za svojo.

— Kdo? Morovka? Pa sedi, sedi! Bom pokicala punce, morda rabi katera kaj.

Zaštek je bil dober.

Vse tri so prišle, in tudi oče Molek je prišel iz hleva.

Jernejče je koj začel ponujati svoje stvari in hvaliti svojo robo.

— Jej, to so vam rute, vse najnovejše in Morovka je kupila tri take za Mico.

— No, vidiš, dejala je Molkovka možu, še Mora skrbi za svojo hčer, ti pa nič.

In začela je odbirati rute in dekleta seveda tudi.

Vsaki troje je zbrala.

— No, pa lepe nogavice imam. Pisane in bele, ja, tudi Morovka jih je kupila.

— Kaj Mora, zagodel je stari Molek, ta lahko, a jaz —

— Oče, dejal je Jernejče, saj se poznamo. Če ima Mora za eno nogavico, imate vi za tri pare.

ako ne bi bilo vere, da se v večnosti ta sicer navidezno krivična razlika poravnava in nezakriviljeno uboštvo poplača. Saj vendar klije tudi v srečo revnega delavca isto hrepenje po sreči, kakor v praih oholega bogatina. Samo na podlagi prave bogaboječnosti in resnične religioziteti slonijo one čednosti, ki se odlikujejo po svoji vstrajnosti ter nudijo državi zanesljivo podporo; le versko vzgojeni otroci bodo odgojili kedaj dobre državljane. Res izvršuje marsikateri brez Boga svoje dolžnosti napram sebi in bližnjemu, toda to stori samo le iz posvetnih ozirov; z ozirom na zdravje, poštenje, čast itd. Vendar je tako ravnanje dokaj nestalno. Velike skušnjave zmajajo čestokrat take stebre občnega blaga. Liberalni Freitschke je napisal v nekem pruskem časopisu med drugimi tudi te-le vrstice: „Kdor uniči pobožno vero, edini in najdražji zaklad priprostega moža, izvrši velikanski zločin v človeški družbi.“ Ta gospod sicer ni osebno vnet za pobožno vero, kakor je razvidno iz njegovih besed. Pri njem opazimo „dvojno moralo“ (pravnost), „dvojno postavo“, eno priprostega, drugo pa učnega in bogatega moža. Toda njegove besede so nam vendar-le živ dokaz, da tudi on smatra vero za prepotrebno podlago družabnega reda. Plutarh, staroveški ajd, je tudi izjavil isto prepričanje, namreč da je lažje v zraku sezidati mesto ali državo, kakor pa vzdrževati red brez vere.

Tudi prava, istinita ljubezen do domovine cveti le na verskih tleh. „Nikdo ne more biti dober vojščak, kdor ni obenem tudi dober kristjan,“ je rekel nekoč cesar Vilhelm II., „z velikim naporom obdelovati domačo zemljo, od pošteno pridelanega premoženja položiti en del na domovine altar, v nevarnih časih žrtvovati življenje zanjo: to terja pravo ljubezen do domovine, katera klije edino-le na verskih tleh.“

Religija, skrbna verska odgoja in šola pa tudi pripomorejo in dosežejo, da tisti, ki so po božji previdnosti postali voditelji in vladarji, svoj poklic pravično izvršujejo. Katoliška religija pa tudi v resnici nalaga mogotcem tega sveta dolžnost — preteč jim z večnimi kaznimi — da naj pravično vladajo, ne v svoj prid, temveč v prid in blagor svojih podložnih.

— Seveda, prav praviš, dela je Molkovka, jaz tudi zmerom trdim, da bi on pustil svoja dekleta nage okoli hoditi.

Molek je molčal, Jernej je ponujal nogovice in spodveze, trakove in vrvice in vesel je bil, da je poslušal Morov nasvet.

— No, ti si že pametna, ti, dejal je Molkovski; dandanes deklet ne more hoditi tako, kot včasih; posebno pa še take-le mlade in lepe, kot tvoje.

Tu je bil vrhunec vsega. Mati Molkovka je bila vsa v ognju in stari Molek niti ni prišel več de besede. Sele ko je bilo treba plačati, so ga potrebovali, in ženica se je seveda jezila, da gre tako trdo od njega, četudi daje za svoje otroke.

Plačal je z veliko nevoljo precejšnje število kron in Jernejček je odšel smejočega se lica.

Ko sta se pozneje srečala z Moro, sta se prav zvito masmejala, kajti oba sta imela vzroka dovolj se zvito smejeti svoji pretkanosti.

Tako, vidite, je življenje kramarja na vasi.

Janko Bratina.

Ko je neki kralj ležal na bolniški postelji, pokliče svojega najstarejšega sina k sebi ter mu reče te-le velekrasne besede: „Moj sin, prosim te, vladaj tako, da bo te ljudstvo ljubilo. Raje vidim, da pride kak Škot ter pravično in dobro vlada moj narod, kakor da ga ti slabo vladaš.“ Kdo je bil ta kralj? To je bil tisti kralj, kateremu je njegova mati, sv. Blanka, nekoč rekla: „Ljubi sin! Nič na svetu mi ni dražjega, kakor si mi ti; a vendar bi te rajši videla umreti, kakor pa se onesnažiti s kakim smrtnim grehom.“ Ta je bil Ludovik IX., kralj francoski.

Ludovik IX. je bil brezdvomno velik vladar. Bil je vseskozi zmožen, osrečiti svoje ljudstvo. Smelo torej trdim, da se taki vladarji vzgojijo edino le pod vodstvom svetih mater, pod vplivom vere in verskega pouka. Bi-li socialdemokratska država vzgojila take velemožje? Nikoli!

Vsak pameten človek torej spozna in mora pripoznati, da samo verska šola more narodom prinesiti srečo in blagostanje, brezverska ali svobodna pa jim prej ali slej pripravi neizogiben pogin.

Spomini z romanja v Rim.

Piše kmet iz mariborske okolice.
(Dalje.)

Zvečer se odpeljemo ravno ob mraku iz Benedk; ob večerni (električni) svitlobi se je videlo mesto naravnost očarujoče. Drdranje vlaka pa me je kmalu utrudilo tako, da sem prav sladko zadremal ter prespal celo vožnjo do avstrijske meje. Na meji so nas vse potnike natančno preiskali mejni stražarji, da bi ne prinesli kaj sumljivega v Avstrijo.

Zgodaj jutraj pripeljemo se na avstrijska tla v precej lepo ležeče mesto Gorica, kjer je nastanjen naš spodnještajerski polk št. 47. Mesta si ogledati zaradi pomanjkanja časa nisem mogel, temveč sem moral hiteti, da si ogledam prvo avstrijsko pristanišče Trst. Vožnja iz Gorice v Trst je postala vedno živahnija, posebno od Gradiške, mesto, znamenito zaradi velike jetnišnice in stare tdnjave, katere zidovi so še sedaj dobro ohranjeni. Iz vlaka se je videlo modro Jadransko morje. Pri Tržiču, znane rimske toplice, me je zapustil zvesti mi soromar, kateremu sem zelo hvaležen za mnogo uslug in dober nank, ter se je odpeljal med svoje župljane v B. V.

Od Miramara, znan cesarski gradič, zagledal sem že prestolico jadranskega morja Trst. Kmalu nato sem na kolodvoru v Trstu. Že kolodvor me je zelo osupnil, ker je jeden največjih v naši državi. Iz kolodvora jo mahnem po najbolj vjudenih ulicah naravnost v mesto. Po poštni ulici pridem do veličastnega poslopja pošte, katera je po svojem obsegu in lepoti menda najlepša v Avstriji. Na pošti je kar mrgolelo ljudstva in uradništva, čemur se pa ni čuditi, ker je Trst prvo trgovsko mesto v Avstriji. Pred pošto je lep vedno zelen park z zelo lepo izdelanim vodomotom v sredini. Naprej grede sem se komaj izogibal navalu ljudstva, ker sem zadel ravno na tržni dan. Prekoračim rudeči most, most, preko odtoka od morja, kjer sem že zagledal vse polno manjših trgovskih jadernikov, ponajveč grških in italijanskih, ter stopim na trg rudečega mosta, kjer se je kar gnetlo ljudstva. Dekleta in žene iz tržaške okolice, oblečene vse v narodni noši, so na vse grlo ponujale sedaj v

laščini, sedaj v slovenščini svoje blago. Tukaj na trgu sem še le prav opazil značaj mesta. Na trgu se je po večini slovenski in hrvatski kramljal, dočim se sicer po mestu sliši le izključno laščina. — Mesto Trst z okolico meri okoli 94 km² ter šteje okoli 180.000 prebivalcev. Po uradnem štetju je 100.000 Lahov, 40.000 Slovencev, 10.000 Nemcev, 1000 Srbo-Hrvatov ter mnogo drugih narodnostij; sicer pa bodi omenjeno, da postopajo tamkaj pri uradnem štetju Labi enako, kot pri nas Nemci; v resnici stanuje v Trstu nad 60.000 Slovencev in več tisoč drugih Slovanov.

Takoj iz trga „rudečega mosta“ zagledam krasno cerkvice z dvema stolpoma, katero si tudi matančneje ogledam. Cerkevica je pravoslavni katolikov in zares očarujoča; v isti se še bere dandanes sveta maša v ruskem jeziku. Cerkevica je stala mnogo stotisočakov, ker takega bleška še doslej nisem videl v cerkvi na avstrijskih tleh.

Par korakov od omenjene cerkve zagledam veliko, stolno cerkev sv. Antona. Cerkev sv. Antona je največja od cerkev v Trstu, v njej ima približno 10.000 ljudij prostora. Začudil sem se, ko sem slišal o tako ogromnem svetišču božjem besedo božjo v slovenskem jeziku. Čeravno Slovencev v Trstu ne dajo sicer nikjer nobene pravice, sv. Cerkev jim jo pa dá, da imajo priložnost slišati vsako nedeljo pridigo v slovenskem jeziku.

Od cerkve sv. Antona grem malo korakov naprej v zelo lep s kostanji na straneh obsajen drevored „L' acquedotto“, kjer je šetalo nad tisoče ljudstva, po govorici sami Labi, če tudi sem prepričan, da je bilo med njimi dosti Slovencev, kateri se pa žalibog kot pri nas Slovenci, sramujejo materne govornice na javnih prostorih. Zapustim ta drevored ter grem nazaj v mesto, kjer kmalu dospem na lesni trg („Piazza della legna“), kjer se je pa slišala le laška govorica, če tudi sem od prodajalk spoznal po večini slovanske obraze.

Na omenjenem trgu zagledam krasno palačo, last izdajalcev lista „Il piccolo“ (mali list). Omenjeni časopis (izhaja dvakrat vsak dan) je podoben naši giftni kroti, pa znal si je pridobiti v kratkem času toliko odjemalcev, da si je sezidal krasno palačo v vrednosti več tisočev goldinarjev. List „Il piccolo“ blati tudi na vse pretege Slovence ter jim odreka vsako pravico do javnega življenja; list dela na vse moči za geslo „proč od Avstrije k Italiji“; zares škandalozne razmere v blaženi Avstriji.

Naprej grede koračim po najlepši tržaški ulici „il corso“, v kateri je trgovina pri trgovini in zares krasne in dragocene izložbe; pa na vseh trgovinah vidim le izključno laške napise, dasi je po večini imen trgovcev nelaških, med njimi tudi dosti slovanskih. Pa kaj se hoče, kakor sem poizvedel, je nameraval pred kratkim si nabaviti neki trgovec slovenski napis, pa mestna občina, katera je seveda v laških rokah, mu ga je pod zažuganjem visoke kazni prepovedala; zopet značilno za razmere v blaženi Avstriji, kjer obstoja § XIX. glede jednakopravnosti vseh v Avstriji bivajočih narodnostij.

Na koncu „corse“ na borznem trgu zagledam staro palačo „la borsa“, shajališče vseh tamošnjih trgovcev. V istem sloopju noč in dan špekulirajo trgovci, na

kak način bi ložje obogateli, pri čemur pa marsikateri pride le do baraške palice.

(Konec prihodnjič.)

Domače novice.

Naše misli. Nad slovenskim Stajerjem se zbirajo črni oblaki. Ljudje, o katerih delovanju za ljudstvo ničesar ne vemo, snujejo novo stranko, kateri bo v verskih rečeh program liberalizem, v gospodarskih socializem, v narodnih stvareh pa prej ali slej efaltizem. Stranka bo imela kmalu v Celju ustanovni zbor. S tem je vrženo jabolko razdora med štajerske Slovence. Nova stranka hoče boj med brati! Mi Slovenci se torej naj med seboj koljemo, Nemci pa se nam bodo smejali. Nova stranka si s tem naloži veliko odgovornost med narodom, katerega bo razcepila, vsled tega oslabila in potemtakem izdala našim nasprotnikom! Izdajalci in grobokopi našega naroda so udje nove slovenske stranke! Dobromisleči Slovenci, pozor pred novimi sovražniki našega narodnega obstanka.

Verski pouk v šoli. Novi „Štajerčev“ urednik Linhart, ki je bil pred kratkim še „trdega“ socialdemokratskega prepričanja in hud rdeči gromovnik, se še ni udomačil v Ptuj, in zato mu včasih uide kaka beseda, katere ptujski gospodje sicer še ne upajo javno izreči. Tako čitamo v zadnji številki: „Mi stojimo vedno na strani učiteljev, kadar se bore za boljše stanovske razmere in za napredno šolo, v kateri nima nobeno besno farče komande.“ Z drugimi besedami se to pravi: Ven z duhovniki in torej tudi ven s krščanskim poukom iz naših šol! Namesto krščanskega nauka pa nemara naj stopi blažena nemščina v naše šole, ki je po mnenju ptujskih očetov „edino zveličavna“.

Dvojna mera. Zakaj ne napada „Štajer“ nikdar in nikoli nemških odvetnikov, trgovcev, županov, krčmarjev itd., ampak jih še k večjemu brani? Ali so to sami angelji? Ali tukaj ne velja enaka pravica za vse?

Tuje perje. Premiranje bikov se je vršilo dne 10. t. m. v Ptuj. Živina je bila jako lepa. Bedasti „Štajer“ bedasto pristavlja: „Prvaška gospoda se jezi, ker je bilo vse presenečeno od lepe živine.“ Ne, lažjavi kljukec, prvaška gospoda se ne jezi, ker je s tem bila pravzaprav premirana le velika skrb prejšnjega slovenskega okrajnega zastopa za živinorejo.

Manj vreden narod od Nemcev smo Slovani. To je tista pesem, ki jo beremo vsak dan v nemških listih, iz katerih odseva vsa nemška prevzetnost in ošabnost ter nadutost in surovost. Naravnost lovpovski podlistek je izšel v tem oziru v celjski „Deutsche Wacht“. Slovanom se očita tu, da je njihova narava ona roparske živali, da so zahrbitni in lažjavi, po pasje se plazijo okrog ljudi, mar jim je sama prevara in goljufija. O prednikih slovanskih se piše, da so ropali in plenili, vlačili se kot divje tolpe in divje živali, ki so napadale Nemce. In taka pasma naj bi bila Nemcem enakovredna? vprašuje nemška prevzetnost. O prevarah in goljufijah, klečplastvu, zahrbitnem napadanju in lažeh gotovo najložje govore Nemci, ker so ravno med njimi vse te lastnosti najbujnejše razvite in dandana beremo ravno pri Nemcih o največjih ponoverjenjih, najgroznejših roparskih umorih itd. Sicer naj si pa „Vaharica“ zapomni, da jo bodemo za njene napade na Slované korenito še izplačali.

„Štajerčeva“ vsiljivost. Viničarski sin Leopold Kraner pri Sv. Jakobu v Slov. gor. si je pred petimi leti naročil „Štajerca“ in ga tudi plačal. A kmalu se mu je list pristudil in ga ni več plačal. Toda pribajal je še vedno k njemu zastonj. Papir vendar je, si je mislil; a tudi papir se mu je pristudil in je tega usiljenca nazaj poslal. Vse zastonj! Vkljub temu je naprej pribajal. Sedaj roma drugič nazaj. Bomo videli če prirajša še v tretjič!

Zadušil se je v Mariboru 79letni steklar Anton Fetz. Zvečer je v spalnici prižgal luč in gorečo užigalico po neprevidnosti vrgel na posteljo ki je začela pomalema goreti, česar pa Fetz ni opazil, ampak se vlegel v posteljo in zaspal. Šele ko je dobil opekline po nogah, se je zbudil. Vsed nastalega dima je bil tako omamljen, da mi mogel iz sobe. Našli so ga sklonjenega ob postelji, vsega opečenega.

Velik gozdni požar na Radohi v Gornji Savinjski dolini. V nedeljo dne 2. septembra okrog 12. ure dopoldne so se pod vrhom Radohe, tik nad Iglo začeli nenkrat valiti ogromni črni oblaki dima. Z velikim strahom opazi gozdar Peter Zabovnik, da je precejšen del knezoškofovih gozdov v ogaju. Hitro skliče nekaj mož, ki vza-mejo sekire, lopate in drugo orodje ter jo mahnejo urnih korakov na lice mesta. Na veliko srečo ni bilo vetra in tako se je ljudem po velikem trudu in naporu posrečilo udušiti ogenj, ki bi bil lahko napravil velikansko škodo. Posebno hvaló zaslužijo tudi vrli Ljubenci, ki so takoj, ko so zapazili dim, se vsedli na vozove in se v diru pripeljali v Luče, misleč, da je vas v nevarnosti. Vsa čast takim sosedom.

Št. Vid nad Grebelnem. Ko prebiram dopise vašega cenjenega lista, vsakokrat sem zavidal one naše mlade vrstnike, kateri grejo krepko naprej v katoliško narodnem duhu. Sprejmite tudi od mene v vaš cenjeni list par vrstic, naj svet tudi od nas izve, da živimo, da se vaš list kot edini pri nas prebira, da za „Štajerca“ ni v naši fari prostora. Tudi naši mladi nam bodo napravili prihodno nedeljo nekaj za nas izredno zanimivega. Igrala se bo namreč igra „Lurska pastarica“. Ljudstvo željno pričakuje nastopa domačih deklet. Zato upamo, da bo udeležba velika.

Ščavnica. Dne 9. t. m. je uničil požar gospodarska poslopja veleposestnika Jakoba Niedl. Naradil je veliko škodo, ker je zgorela vsa krma in dozdej že spravljene poljski pridelki. Trpi veliko škodo, toda upam, da bo našel usmiljenje pri občanih. — Poročil se je 12. t. m. vrl kmečki fant Simon Koler s kmečko hčerjo Treziko Srei. Čestitamo!

Sv. Jakob v Slov. gor. Občinske volitve bomo imeli v kratkem pri Sv. Jakobu, zato pa naj stori vsak jakobski kmet svojo dolžnost, da si izvolimo moža, ki bo res skrbel za blagor naše občine. Da tako ne more in ne sme iti naprej, kakor se je to doslej godilo pod županom Škofom, to mora pač vsak spreviditi, ki še ima trohico zdrave pameti. Zadnjič je tukaj hodil neki gospod. Ko je videl naše občinske ceste, je rekel: „Prepotoval sem mnogo sveta, bil pred kratkem na Koroškem in Kranjskem, a tako zanemarjenih cest nisem videl nikjer! Kakšnega župana pa imate? Povsod, tudi v najbolj ubožnih in zapuščenih krajih skrbno gledajo na ceste, dobro vedo, da so velikanskega pomena za gospodarski napredek

vsakega kraja." Sv. Jakob je vendar tako lep in rodoviten, a kako naj spravljamo svoje pridelke naprej po teh strašnih cestah! Jakobčani, ne gre se za osebo, ampak za blagor naše občine, zato pa storimo pri prihodnjih volitvah svojo dolžnost. Škof in njegov zaspani odbor nam ne sme več županovati! Jakobčki kmet.

Staritrg. Redkokedaj se kaj sliši iz našega sicer imenitnega, ali v narodnem oziru silno zaspanega kraja. Zato se bomo enkrat me dekleta oglasiti ter vam naše razmere nekoliko razjasniti. Imamo sicer bralno društvo, a spi brez vsega napredka in žnjim tudi naši možje in tudi fantje. Kljub vsem zaprekam smo se pa maménile me dekleta na željo nekaterih domačih in sosednih narodnjakov prirediti 30. t. m. veselico z igro: „Lurska pastirica“. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Čisti dobiček je namenjen bralnemu društvu. Zatoraj uljudno vabimo vse rodoljube, posebno pa naše sosede, da nas v obilnem številu posetite v „Narodnem domu“ v Slovenjgradcu. Toraj 30. septembra na svidenje v „Narodnem domu“.

Rogatec. Narodna zavest se je v rogaški župniji posebno med mladino začela precej vzbujati. Mnogo pa je še tudi zaspancev, ki se še ne zavedajo besed našega slovenskega pesnika Koseskega: „Biti slovenske krvi, hodi Slovence pomos!“ Seveda tukajšnjim nemčurjem, ki bi Slovence radi v žlici vode potopili, ko bi mogli, in ki jim je slovenska beseda tako kakor puranu rdeč robec, gledajo z jezo vzbujanje slovenske zavesti. Bila je meseca julija t. l. tukaj veselica, ki je prav lepo uspela. Nemškutarji so kakor tolovaji že takrat dve noči zaporedoma priprave za veselico napadli, da bi veselico zabranili. Še sedaj jim ta veselica ne da mira. V zloglasnem „Štajercu“, kjer se zliha gnojsnica iz čeljusti teh umazanih ljudi, si zdaj hladijo jezo z lažmi, obrekovanjem in z grdimi psovskami, kakor so jih le fakini sposobni. Da ti brezbožniki zlasti o duhovniku ne morejo dobre besede reči, ni čuda. Neka taka nemškutarška črna duša od „Štajercijanske“ gadje zalege se zaletava z grdim in ostudnim obrekovanjem in psovanjem na tukajšnjega častitega gospoda kaplana Žekarja po svoji fakinski maniri. Sicer se pošten Slovenec itak ne briga za „Štajercove“ klaparije, kakor se pošten človek daleč izogne razuzdancu, vendar, da bi nekateri zaslepljeni in drugi, ki razmer ne poznajo, krivo ne sodili, moramo tudi z naše, t. j. slovensko-krščanske strani javno in očitno povedati, da je častiti gospod kaplan Žekar vzgleden duhovnik, ki mu „Štajercovi“ tepci niso vredni odvezati jermene njegovih čevljev. To ve vsakdo v Rogatecu. Psovanje in sumničenje pa le nasprotnike zadene. Pregovor pravi, da česar je srce polno, od tega usta govorijo. Tako je tudi pri tej podli in ostudni „Štajercijanski“ sodrgi. Sicer pa že itak vsi pošteni Slovenci dobro vejo, da je „Štajercova“ graja za duhovnike le čast in nasprotno. Najbolj neslano pa je, če se tako ničvredno „Štajercijanako“ človeče, ki se ne briga ne za Boga, ne za cerkev, ne nobeno krščansko dolžnost, hoče vseati na sodni stol in druge soditi in na dolžnosti opominjati, ko je sam ves govab in črn od grehov. Hočejo, da bi njihovi otroci šli k sv. obhajilu, pa jim še katekizma ne kupijo, da bi se mogli potrebnih nauk naučiti, pač pa jim „Štajerca“ v roke da-

jajo! Pred svojim pragom pometajte, neslanci, sicer vas bomo zaporedoma vzeli v „žehto“, če sami svoje nesnage ne vidite in ne čutite. Kar nas je še zvestih in vernih Slovencev pa krepko združimo svoje vrste, pristopimo k našemu bralnemu društvu, kjer se lahko izobražujemo pa tudi pošteno razveselimo, ne pa da bi po krčmah pohajkovali in se sprijali kakor bi „Štajercijanci“ radi, a za nasprotnike in brezbožneže se brigajmo toliko kakor za lajanje psov. Naprej zastava Slave!

Iz Kozjaka pri Mariboru. Ni še dolgo, odkar sem si ogledal severno-zahodno strau mariborske okolice. In tedaj pridem nekega dne iz Kamnice sam na Rošpah. Tukaj me zbode v oči dolga cunjja, ki je visela iz kobače nekega mariborskega trgovca. V nemških barvah, v črni, žolti in rudeči. Spoznal sem, da se nahajam v kraju, kjer si da ljudstvo vsled nevednosti na tako predrzem način izzivati svoj narodni čut s frankfurtarico. Pojasnim vam danes, dragi bralci, kaj pomeni ta zastava in barve na njej. Črna barva pomeni dim, rudeča kri, žolta ogenj. Te tri barve so si Nemci zbrali v Frankfurtu, mestu na Nemškem, l. 1848. Zato pravimo tej zastavi frankfurterica. Pod temi tremi barvami, namreč: z mečem, z krvjo in ognjem hočejo Nemci raztrgati našo ljubo Avstrijo ter jo priklopiti nemški državi. Tako toraj naši mariborski trgovci predrzno na svojih letoviščih razobešajo nemške frankfurterice, ter na naši slovenski zemlji izzivajo naše Avstriji vedno zvesto slovensko ljudstvo. Obžalovanja vredno.

Trbovlje. Dne 15. avgusta je bil za trbovljsko Marijino družbo zopet veseli dan. Ustanovila se je še-le 25. marca t. l. Sprejetih je bilo takrat 59 članic, sedaj se nam je zopet pridružilo 13 družbenic. Bile so jako slovesno sprejete. Častiti g. voditelj so imeli pred sprejemom ginljivi nauk, za katerega smo jim iz srca hvaležne. Marsikatera je bila ganjena do solz, a ostalo je še vendar le dosti zakrkljenih src. Ne posnemajte zaspanih in bojazljivih mladeničev, ker si ne upajo stopiti v Marijino družbo zaradi opravljenih jezikov. Na noge, dekleta! Potegnimo se za Marijino čast, bomo zveste Marijini družbi.

Koroške novice.

Umrl je v Galiciji č. g. Matija Nessler, župnik v p. Rajni je bil rojen v Št. Jurju nad Celovcem leta 1840. Zemeljski ostanki rajnega so se dne 7. t. m. prepeljali v njegov rojstni kraj. N. v m. p.!

Strašna železniška nesreča. Med Porečami in Krivo vrbo sta trčila skupaj dne 16. t. m. okoli 5. popoldna dva osebna vlaka, polna potujočega občinstva. Vsled nevihte niso delovali brijozjavni aparati, zato se nista mogla uradnika med obema postajama obvestiti, da sta spustila vlaka iz postaje. V bližini vile barona Walterskirchen se je zgodila nesreča. Ko sta opazila strojevodja obeh vlakov eden drugega, sta vse storila, da bi ustavila vsak svoj vlak, toda vlaka sta bila že preblizu in sta dirjala s strašansko naglico eden proti drugemu. Z groznim treskom sta se zarili lokomotiva druga v drugo. Prvi vagoni za lokomotivami so največ trpeli. Nakupičili so se eden na drugega ter v trenutku tvorili kup železja in losa, iz katerega so se slišali obupni klici umirajočih in ranjenih. Pa tudi v zadnjih vagonih je bil sunek tako močen,

da so skoro vsi popotniki več ali manj ranjeni. Ubite so bile takoj tri osebe: profesor veronauka Koch iz Beljaka, soproga trgovca Kemperle iz Celovca in pa strojevodja Kramer, doma iz Sv. Petra pri Mariboru, ki je kmalu umrl, ko so ga potegnili izpod razvalin. Bil je na lokomotivi tako stisnjen med železje, da so ga trije orožniki z največjim naporom komaj rešili. Strojevodja Honka iz Maribora je še tisti dan v bolnišnici v Celovcu umrl. Nevarno ranjenih je osem oseb, lahko ranjenih pa skoraj polovica popotnikov. Nesreča bi bila ranogo večja, če bi ne bila oba strojevodja vse storila, da ustavi vlaka, ki vsled tega nista trčila z vso hitrostjo drug ob drugega.

Nemčurska pedivjanost. Dne 5. t. m. je šlo več Slovencev skozi Borovlje, pevajoč slovenske pesmi. Pri nekem vrtu so jih napadli neznani lopovi z kamenjem. Ko so potem vrt pregledali, ni bilo nobenega. Ti nemčurji imajo samo pogum za zavratne napade.

Letni občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda v Šmihelu nad Pliberkom se je predzadnjo nedeljo dobro obnesel. Govorila sta č. gg. J. Dobrovc in J. Hornbök o „svobodni šoli“. Ljudstvo je kar strmelo nad predrznostjo nasprotnikov, da si upajo tak napad na pouk veronauka v šoli. Pevsko društvo „Gorotan“ je skrbelo s svojim nad vse izbornim petjem za razveseljevanje. Največ zanimanja pa so napravili igralci, skoro sami dijaki, z igro „Trije tički“, katero so tako izbornu uprizorili, da ni bilo smeha ne konca ne kraja. Zlasti se je odlikoval gospod Rožman, ki zasluži, da se ga v resnici pohvali.

Ziljska železnica se bo podaljšala. Tozadevno koncesijo za predpriprave v nadaljevanje te proge do Kotič oziroma Mute je železniško ministrstvo podelilo delniški družbi ziljske železnice.

Zbesneli vol se je zakadil dne 13. t. m. na Kardinalskem trgu v Celovcu v gračo ljudi, ko so se pogovarjali. Vola prej ni nihče zapazil. Poškodovanih in opraskanih je bilo več oseb vsled padca. Neki sedemletni deklici je pa bila ena noga zlomljena, da so jo morali z vozom v stauovanje roditeljev prepeljati.

Beljak v nevarnosti. Krščansko-soc. (nem.) branilnica in posojilnica za Beljak in okolico hoče zidati na enem najlepših prostorov v mestu svojo društveno hišo. Nemški časopisi so čisto iz sebe in ugibajo, odkod so krščanski socialci dobili denar, ter sumničijo, da je „Družba sv. Mohorja“ v ozadju, da bi polagoma iz krščansko-socialne nemške posojilnice nastal slovenski „Narodni dom“. Bi pač ne škodovalo, če bi le bilo res!

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Kazazah je po dveletnem spanju zopet zborovala. Živele naslednice! Nobena podružnica naj bi letos ne opustila svojega zborovanja, ko nasprotniki z vsemi močmi bobnajo za svobodno šolo.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolico priredi dne 23. septembra letni občni zbor v gostilni gosp. Fr. Kristana na Fari pri Prevaljah. Spored: 1. Pozdrav. 2. Govori. 3. Pobiranje letnih doneskov. 4. Volitev novega odbora. 5. Igra: Trije tički, igrajo domači igralci. 6. Prosta zabava in petje. Začetek ob 1/4. uri. Kobilni udeležbi vabi vse Slovence in Slovenke

Odbor.

Iz Podjunske doline. Ravno tega nam je še treba, tako si je pač mislil sleherni naš kmet, ko je dobil zadnje dni zopet nov list na ogled. Novi list „Mladoslavence“ nas je posetil, a mi nismo prav nič zadovoljni z vsebino tega lista. List, ki pravi in se baha, da je napreden, naj nas le nikdar ne obiskuje; kajti takega napredka, kot ga kaže on, smo že davno sili. Mi odločno povemo, da ni napredno slovenski „Mladoslavence“ nič boljši kot nemškutarški „Štajerc“! Sicer pa si tudi prepovedujemo od vsakogar, donášati prepir in neslogo med naš pošteno katoliški slovenski narod na Koroškem! Zato mi prejkoslej povemo novemu listu, da naj nikar ne pribaja sem k nam, ker se mu utegne goditi kakor se godi nemškutarškemu „Štajercu“, ki berači naročnino in razpošilja grozila pisma, preti s tožbo, ako se ga namreč ne plača, čeravno ga nihče ni naročil. Sicer pa napredni smo mi pač vselej še bolj, kakor pa tisti, kateri berejo takozvane „napredne liste“, ki pa so vse prej nego to! Zato pa še enkrat z vso odločnostjo povemo, da proč s tem listom, katerega namen je razrušiti slovo slovenskega naroda! — Kokijski.

Libuče. Smart strašna si, a vendar lepa za one, ki so pripravljani na to. Dne 31. avgusta smo spremili k večnemu počitku blago Aleškovo Leno, doma iz Ponikve. Velika udeležba pogreba je pričala, da je bila priljubljena in spoštovana. Bila je rajna res vzgled lepega krščanskega življenja. Vsi so jo radi imeli, zato je pa tudi njih žalost neizrečena. S svojo prijaznostjo si je pridobila mnogo prijatelje, ki smo jo res ljubili in se zato težko ločile od njenega groba. Rada je obiskovala bolnike ter jih je zaala tolažiti. Ljubila je molitev in večkrat jo je bilo videti pristopiti k angelski mizi; tudi še dva dni pred smrtjo je prejela sv. zakramente. V cvetlicah in vencih je ležalo njeno truplo na mrtvaškem odru, v deviškem vencu, kateri je ovijal njeno mrzlo glavo se je svetil tudi biser potrpežljivosti, katerega si je pridobila rajna v svoji blizo štiri mesece trajajoči bolezn. Bila je res prava mučenica, v bolečinah notraj in zvonaj, ni imela olajšave ne dneva ne ure, a v Božjo voljo udana je čakala trenutka, da jo Bog k sebi pokliče. Dragi naši prijatelji sveti večna luč!

Vrba ob jezeru. Vnebovpijoče krivice, ki se gode Slovincem na slovenskih tleh na tukajšnjem kolodvoru je pač treba zabeležiti, da se spozna ljubezniva priljudnost nemških uradnikov napram Slovincem. Od Škocijancev povabljen Slovenke iz Št. Jakoba v Rožu so dne 5. m. m. prišle na kolodvor ter zahtevale v svoji materini besedi (ki ima vendar na avstrijskih tleh po § XIX. drž. zak. ravnopravnost z drugimi tukaj običajnimi jeziki) vozni listkov do Sinčevasi. Uradnik jih jeznio premeri od nog do glave, ter namesto da bi jim postregel z zaželjenimi listki, prav neolikano zalopne oko in se oddalji od njega. Pod nobenim pogojem jim neče dati listkov, zatrjajoč, da „Sinčavas“ ni nobena postaja. In brez listkov bi morale vstopiti, če bi se jih ne bil usmilil pametnejši železničar ter jim jih preskrbel. — Drug slučaj: Ko se je vračal udeležence iz ljudskega shoda v Št. Jakobu nazaj v Celovec ter tukaj zahteval vozni listek v slovenskem jeziku, ga uradnik tudi ni hotel razumeti. Po dolgem,

nepotrebnem, a odločnem razgovorjanju se mu je še le ugodilo. — Slovensko ljudstvo! Takih slučajev nasilja na Koroškem bi mogli zabeležiti toliko, da bi lahko izdajali poseben časopis, v katerem bi se samo ta predmet našteval. Toda dosti za enkrat. Premisli, dragi bralec, enkrat prav resno, kd o je pravzaprav kriv takih nezaslišanih prizorov? Pritrdil ti bom, da nekoliko tudi zagrizena nemška strast velikega dela uradniškega osobja. A glavni vzrok pa si ti samo, slovensko ljudstvo, z prav malimi izjemami, ker čeravno uvidiš, da se ti krivice godijo, zaprisegaš temu po svoji moči od pomoči, vendar že pri prvi priložnosti zopet pozabiš ta svoj sklep in kakor hitro stojiš pri železniški blagajni, že začneš z nemščino, češ: jaz sem Slovenec in ostanem Slovenec, samo listek bom nemški zahteval, da ga bom lažje dobil, jaz se ne bom prepiral itd. Kakor storiš to tukaj, tako pri drugih uradih, tako v šolskih zadevah, tako povsod. . . S tem pa si daš sam nevedoma grozno brc, ki le prevečkrat ti tudi gmotno škoduje. S tem obenem pokažeš, da nimaš zmislja za najvišji ideal, za drago materinščino, ki ti je prva iz ust tvoje mamicе donela na uho, ko si zagledal luč sveta. Da bi ti to enkrat spoznal ter rekel: Grešil sem, a v bodoče mora biti drugače, tisti, kateremu dam jaz zaslužiti, tisti naj me razume tudi v mojem jeziku. Tedaj bodo še-le napočili drugi, mirni časi, ker se nam ne bo treba več boriti za enakopravnost našega maternega jezika.

Sveče. Dne 2. t. m. je napravilo naše delavsko društvo shod, kateri je bil nad vse sijajen. Nad 200 udeležencev se je zbralo in v našo radost mnogo ženstva. Podpredsednik g. Gregor Pak pozdravi zborovalce in odda besedo domačemu č. g. kaplanu Laknerju, kateri govori o volilni reformi. Na podlagi izjave, katero je zadnji čas „Mir“ izdal, nam je pojasnil, kako krivično je vlada razdelila volilne okraje. Nas Slovence so razdelili na osem delov, k vsakemu okraju so priklopili par tisoč Slovencev, da nikjer ne pridemo do večine, razum v enem, kateri pa za nas ni gotov. Ako bi pa vstregla vlada zahtevi naših voditeljev, bi pa imeli dva gotovo mandata. Nato nastopi g. Osawa, kateri govori o liberalizmu. Liberalizem pravi, da hoče ljudstvo oprostiti in ga osvoboditi, namesto tega pa je posebno nižje sloje vklestil v verige in sponke kapitalizma (bogatašev). Končno dokaže g. govornik, da se more naš družabni položaj le tedaj zboljšati, ako se združimo na verski podlagi. Tretji govornik g. Ražun nam je dokazal, da je nemškutar najbolj žalostna stvar na svetu, ker nima svojega prepričanja in tudi ne svoje volje. Nato zopet nastopi g. kaplan in nam razloži glavne točke društvenih pravil. Naznani, da se vpelje sčasoma čebelica in napravi se oddelek za ženstvo; temu primerno se zniža članarina. Opozarja društvene člane, da so zanaprej uradne ure vsako nedeljo in sicer v Podsijevasi od 9.—11. v podružnici pri p. d. Keznarju v Svečah pa takoj po sv. maši. V tem času se knjige izposojujejo in se plačuje članarina. Ker blagajničar ne more do vsakega priti, storimo vsak svojo dolžnost in poravnajmo v tem času svoj prispevek. Le tako bo moglo društvo napredovati in odgovarjati svojemu namenu.

Razne novice.

Posebni ženitovanjski običaj je v navadi po nekaterih pokrajinah v Sibiriji. Ko prideta namreč poročenca po poroki v svoje stanovaje, zapove mož ženi, naj mu sezuje čevlje. V enem čevlju ima skrit bič, a v enem možnjo. Od tega je odvisno potem, če boravna z ženo dobro ali slabo. Če sezuje žena čevlj z možnjo, potem je dobro zanjo, nasprotno slabo. Ljubezniv ženin dne seveda v oba čevlja možnjo.

Zanimiv dogodek v živalskem svetu. Neki častnik pripoveduje v lovskem časopisu, da je zagledal iz neke drevesne luknje moleti ptičjo glavo. Ogledal si je stvar bližje in videl, da je glava mlade kukavice. Kakor znano, zleže kukavica posamezna jajca v tuja gnezda. Tako je tudi v ozko duplino, kjer sta gnezdila ščinkovca, izpuštila svoja jajca. Z mladimi ščinkovci je rasla tudi mlada kukavica, a dočim so ščinkovci izleteli, ko so dobili perje, je bila kukavica predebela ter je komaj iztegnila glavo iz luknje. Stara ščinkavca pa sta ji še vedno prikašala hrano. Častnik je z nožem razširil luknjo ter rešil kukavico.

Eden, ki živi od svojih raztrganih hlač. V Berlinu je že dolgo časa živel kočijaž Karel Kahler, ne da bi kaj delal. Kar je potreboval za svoje življenje, donášale so mu njegove raztrgane hlače. Vsak dan je tolikim in tolikim ljudem dokazal, da mu je njihov pes raztrgal hlače. In ljudje so bili veseli, da mu mrcina ni zasidila zob tudi v meso, kar bi bilo vsekakor mnogo dražje, tako pa so plačali Kahlerju le 1 marko 50 pfenigov odškodnine za hlače in mož je bil zadovoljen.

Iz Lurda. Slovenec, g. B. bivajoč te dni v Lurdu, piše dne 1. septembra: Nisem mislil iz Lurda pisati, ker je že mnogo spretnih peres lurdске dogodke dobro opisalo. Ker sem bil pa včeraj tako srečen, da sem bil navzoč pri slovesnosti, pri kateri sta se dva čudeža zgodila, poročam, da je 8letni otrok naenkrat ozdravel in odrasla deklica, ki je že 8 let bila broma. Eno nogo je imela nazaj zasukano in v členih vso trdo, da se ni celih 8 let nič gibala, pri slovesni procesiji po kopanju pa se ji je naenkrat noga zravnila, postala je gibčna, dekle je odpasalo oklepe od noge ter brez berglje hodila. Jako velik vrišč je nastal vsled tega, zdravniki so prihleteli okrog ozdravele, danes se bode od komisije sklep ozdraveja objavil. Dekle se mora dati še danes pregledati, enako otrok. Čuje se, da trije protestantovski zdravniki navadno velike ovire delajo pri konstatiranju čudežnih ozdravljenj. Pa kaj morejo: Čudeža ne morejo utajiti, ker se je vpricho tolike množice zgodil. Včeraj je bilo tu 40.000 romarjev, med njimi iz Achena 12.000 Nemcev. Večerna bakljada ob toliki množini romarjev in pa razsvetljava cerkve, ki je bila od vzučja do vrh zvonika vsa v električnih lučicah, je bila nepopisno lepa. Kaj tacega je le v Lurdu mogoče. Kako spošljivo in verno se tudi visoko izobražena in elegantna gospoda vede, je res ganljivo in pretresljivo.

Lovski dogodek. Na lovski veselici v Malhovu so godci pozno v noč igrali, potem pa se utrujeni vozili na skupnem vozu domov. Veliki bas, ki je bil na koncu voza, je zdrknil na cesto, ne da bi ga bili godci pogrešali. Kmalu pa je prišel mimo lovec, ki je zapazil čudno pošast na cesti. V temi je mislil, da leži jelen ter je ustrelil po

njem. Začulo se je sumljivo renčanje, vsled česar je lovec še enkrat ustrelil. Tedaj pa se je žival prevrgla na drugo stran ter še bolj zarenčala. Lovec je brž izdrl svoj dolgi nož ter se previdno bližal, da zada zverini zadnji sunek. V tistem hipu pa je pritekkel po cesti godec, ki je bil pogrešil svoj bas. Lahko si mislimo neumna obraza, ki sta ju napravila lovec in godec.

Najstarejši mož na Nemškem, kmet Kristjan Birtumfer je umrl te dni v vasi Löbenschütz. Rojen je bil leta 1782. ter je potemtakem dopolnil 124. leto. Leta 1806. — tedaj ravno pred 100 leti — je bil v bitki pri Auerstedtu. Do zadnjega časa je bil primeroma prav čvrst. Njegov najmlajši sin je star 80 let, dočim ima vauček 50 let.

Bik zbesnel. Jožefu Kozelju na Klanec pri Hujah na Gorenjskem je zbesnel bik na podu, ko je hotel ž njim proso mleti. Bik je kar nenadoma poskočil, vrgil gospodarja v kot, zakadil se nanj in ga z rogovi vsega pretiščal. Sia je prihitel očetu na pomoč, pa jo je še bolj skupil. Podivjani bik ga je tako pritisnil, da mu je zlomil nogo nad kolemom.

Kdo je najbolj srečen? — Zidar, ker drži celi dan žlico v rokah.

Muha.

Poslovenil V. Š. B.—ski.

Izvrstni slikar Vladimir, mož plemenite nravi, je bil zavzet za vse dobro in lepo. Prepotoval je kot mlad umetnik Laško, da bi se seznanil z umotvori velikih mojstrov. Slike, predstavljajoče kaj iz svetega pisma, ganile so ga bolj kot vse druge in sklenil je, da posveti svojo umetnost popolnoma sveti, pred vsem pa evangelijski zgodovini. Z veliko spretnostjo in marljivostjo je posnel slike, ki so se mu dozdevale najlepše. S to zbirko slik se je vrnil v svojo domačijo, na Poljsko, in tam si je v nalašč zato odmenjeni dvorani svoje hiše lepo razvrstil slike. Kako krasno je bilo videti te z zlatimi okvirji obladane slike na višnjevo poslikanih stenah!

Ta zbirka je bila pač res nekaj izvanrednega. Ker pa niso bile slučajno zbrane, ampak jih je globoko čuteče srce izbralo iz tisoč drugih ter jih posnela umetniška roka, tvarjale so mično celoto. Kadarkoli je prišel v dvorano tak, ki je imel kaj čuta za lepoto, se mu je zdelo, da je v nebesih, ko je bil zagledal toliko lepih postav, raz katerih obraze je odsevala rajska miloba. Kajti vse lepo, dobro in mogočno, kar povzdiguje človeško prav do časti, jo oblažuje in približuje Bogu, si videl tukaj v slikah; od nežnega nedolžnega otroka do podobe Tistega, ki se je iz ljubezni do grešnega ljudstva včlovečil, zanj trpel ter ga odrešil. Plemeniti slikar je imel največje veselje, ako je našel človeka, ki se je vnel za lepoto njegovih slik. Raditega pa se je čutil zelo srečnega, da je njegova zvesta soproga s svetim strahom vstopila v to dvorano in globoko ginjena opazovala zdaj to, zdaj ono sliko. Še srečnejšega pa se je čutil, da je tudi njegova edina hčerka, še skoraj otrok, imela toliko veselja do teh slik in je sama ob sebi ocenjevala, čemur se je zelo čudil. Dal jo je krstiti na ime Angelika v čast slavni slikarki Angeliki; želel je namreč, da bi tudi njegova ljubljena hčerka postala imenitna slikarka ter ne bila nji le po imenu enaka.

Neke nedelje zjutraj gredo oče, mati in hčerka po maši v dvorano ter opazujejo slike. Majhna Angelika postoji pred neko sliko in reče: „Ta slika mi je od vseh najljubša!“

„V resnici je ena najlepših“, reče oče; „posnel sem jo po sliki, ki sem jo videl v Rimu in ki jo je slikala ženska, ki ti je po imenu sestra. Glej, ljuba Angelika, pravi dalje, „Marija, prečista Devica, je tukaj naslikana kot nežna deklica tvoje starosti. Zaliva bele lilije, katere je vzgojila v cvetličnjaku. Svetel žarek iz nebes obseva nebeško lepo postavbo otroka. Pri njej stoji njeni stariši. Oče se začudi, ko zagleda žarek; mlada mati je polna nebeške radosti.“

Angelikina mati je bila zelo ginjena. Tudi njej se je ta slika najbolj dopadla, večkrat jo je dolgo časa s pobožnostjo opazovala. Da, dozdevalo se ji je, da je veseli, nedolžni obraz male Angelike jako podoben ljubeznivemu Marijinemu na sliki. A hčerki tega ni hotela povedati, da bi ne postala nečimurna. Rekla je samo: „Preljuba Angelika! Marija naj ti ho za vzgled! O glej, kako pobožno in pristrčno, kako pohlevno in ponižno, kako polno svete nedolžnosti je njeno obličje! Glej, čiste bele lilije so podoba njene čiste nedolžnosti! Oh, ko bi tudi ti vzrastla tako čista in nedolžna. Glej, žarek iz nebes, ki jo obseva, kaže jako lepo, da ima Bog nad nedolžnostjo veselje, da pride vse dobro od zgoraj in da nas edino le Bog more razsvetljevati in posvečevati. Bodi tudi ti iz srca pobožna in dobra in prosi vsak dan Boga, da te krepi in posvečuje.“

„Stori to, ljuba Angelika“, reče oče; „potrudi se, postati Mariji enaka, in mi, tvoji roditelji, hočemo postati enaki njenim roditeljem. Tvoja mati in jaz sva se dosedaj vedno trudila, da bi te vzgojila pobožno in dobro! Prosila sva vsak dan Boga, da bi rastle ter se razcvitala kakor cvetlica pri solnčnem žarku. Ta sklep ponavlja v tem trenutku, tako moliva tudi sedaj. Da, Oče nebeški“, govori s sklenjenima rokama, „ozri se na najino Angeliko, blagoslovi ti najin trud, daj, da doživiva na tem otroku to veselje, da vzraste pobožna, skromna in čedna ter postane enaka Mariji, najlepšemu vzgledu vseh krščanskih devic!“

Materi so stopile solze v oči. Angelika je zrla s svojimi ljubeznivimi očmi k nebu, sklenila nežni ročici ter rekla: „Ljubi Oče v nebesih! Blagoslovi me, daj, da postanem pridna in pobožna, daj, da bodo imeli moji dobri stariši nad menoj veselje.“ Oba, oče in mati, rečeta ginjena: „Amen.“

Tako je mislil gospod Vladimir, takih misli ste bili njegova soproga in hčerka. Majhna rodbina je bila najblažja in naj-srečnejša daleč okrog.

Oče je slikal prav marljivo in ozaljšal marsikatero cerkev s slikami svete zgodovine. Bil je v resnici plemenitega mišljenja in čutov, kar je tako lepo znal izraziti na platnu.

Poučeval je Angeliko v slikanju; ko je vzrastla, je prekosila kot izvrstna slikarka in kot pobožna, pohlevna in sramežljiva devica ves njegov up. Mati je oskrbovala gospodinjstvo, ki je bilo vzor redu in snage. Živeli so v najlepši slogi; blažen mir je kraljeval med njimi kakor z drugimi ljudmi.

Oče je bil zelo vesel in blag mož. Za nič na svetu bi ne mogel nobeni božji stvari

storiti kaj žalega. Trpeti pa ni mogel — muh, ki so kvarile njegove lepe slike in zlate okvirje. Ako se je prikazala katera muha v dvorani, bilo je po njej. Mati in hčerka ste se večkrat smejali, s kakšno jezo je preganjal kako muho in ni prej odjenjal, dokler je ni na svoje največje veselje vjel in vkončal.

Gospoda Vladimira je obiskavalo več prijateljev umetnosti. Gospod Vojteh, mlad mož zdravega razuma in plemenitega srca, ga je posetil največkrat. Bil je najmlajši sin ugledne, plemenite rodbine in letni dohodki, katere je dobival od očetovih posestev, so bili veliki. Imel je pravi in živahen čut za umetnost in marsikatero urico je prebil pri gospodu Vladimiru, medtem ko je ta slikal. G. Vladimir se je rad pogovarjal z njim, posebno o slikarstvu in imel ga je šečasa tako rad, kakor da bi bil njegov lastni sin.

Nekega jutra je sedel g. Vladimir v dvorani, kjer je v vročih poletnih dneh navadno tudi kosil, pri svojem delu. Tu vstopi g. Vojteh, praznično oblečen in ga prosi — za roko ljubeznive Angelike.

G. Vladimir odloži kist, vstane, suame svojo čepico in spregovori po kratkem molku: „Moj ljubi g. baron! Vi skazete meni in moji hčerki s tem veliko čast, katero tudi cenim. Pa obžalujem, da ne morem te časti — sprejeti.“

„Ne?“ zakliče g. Vojteh jako začuden in osupnen. „Zakaj pa ne? Sem-li, preljubi g. Vladimir, zaboravil vaše spoštovanje do mene? Imate-li kaj zoper mene?“

„Niti najmanjše stvarice ne“, reče g. Vladimir; „pa jaz čuden človek sem si pač enkrat vbil v glavo, da ne dam svoje hčere nobenemu drugemu možu v zakon, kakor slikarju.“

„Pa premislite vendar, dobri g. Vladimir!“ začne zopet g. Vojteh.

„Ne dam se pregovoriti, ne“, reče g. Vladimir. „To je enkrat gotovo; tukaj se ne da nič spremeniti. Je pač že tako, naj se vam tudi zdi neumno. Ne zgublajte torej, ljubi gospod baron, svojih besed za stonj. Akoravno ne morete sedaj postati moj zet, ostala bova kakor upam, vendar dobra prijatelja — ako hočete biti tako dobri ter o tem ne zinete ne moji soprogi, tolikomanj pa moji hčerki nobene besedice. Tudi želim, da od sedaj vaši meni sicer jako priljubljeni poseti popolnoma izostanejo ali pa nas samo redkeje obiskujete.“

G. baron odide zelo žalosten. Bil si je svest materine privolitve in hčerkinje ljubezni, torej tudi ni dvomil o očetovi privolitvi. Podal se je zdaj k materi in hčerki, kateri ste nemirno čakali, kaj bo rekel oče k tej snubitvi. G. Vojteh je povedal vse, kako se je z njim zgodilo. Mati je takoj stekla k očetu v dvorano.

„Pa za božjo voljo“, je začela, „kako se moreš taki sreči, ki čaka najino Angeliko, pa odreči?“

„Sreči?“ reče slikar in dela dalje; „kako veš, da bi bila to sreča?“

„Kako?“ nadaljuje ona, „pomisli, gosp. Vojtek je plemenit, bogat, čeden, lep, ljubeznjiv mož!“

„Da, to je“, reče oče, „in jaz sam g^s čislam zelo — pa žalibog, slikar ni.“

„Ah“, pravi mati, „ne vem, kako si si mogel kaj takega vbiti v glavo, dati najino Angeliko le kakemu slikarju? Na ta način bo imela malo izbiro.“

„Upam“, reče oče, „da pride čas, ko se bode oglasil spreten slikar ter jo zasnuvil.“
 „Pa ti se tako čudno smehljaš!“ pravi mati. „Ali ni v tvojih besedah prave resnobe, ali pa imaš kaj posebnega. Če poznaš takoršnega slikarja, zakaj pa nisi nič povedal o njem?“

„Dosedaj ni bilo potrebno“, odgovori oče, „saj še nisva nikoli govorila o možnosti najine hčere. To še ima tudi časa dovolj! Pusti jo, naj živi sedaj v cvetu svojega življenja, prosto brez vseh spon za veselo umetnost. Za bodočnost bo pa že Bog skrbel. Pa“, pravi vrsto dalje slikajoč, „rad bi ostal sam; napraviti moram potezo, ki jo drugače pozabim.“

Mati se vrne jako obupna h g. Vojtehu in Angeliki ter pripoveduje, o čemur je bil pogovor.

„Oh“, reče nazadnje, „z dobrim pa čudnim starim možem se pač ne da nič opraviti. Poznam ga. Ako si kaj vbiye v glavo, ne da se več pregovoriti.“

Otožni baron se je poslovil od matere in Angelike. Tolažil je jokajočo se Angeliko. „Grem“, reče, „ker je to najboljšje, kar morem sedaj storiti. Pa ostajte mi zvesta. Upam, da pridem čez nekaj let zopet ter zadobim privoljenje vašega očeta, akoravno mi je sedaj moja željo odbil.“ To reče in odputuje.

Minula so skoraj tri leta. G. Vojteh je sicer pisal nekolikrat na leto g. Vladimiru, večkrat pa materi. V pismu na slednjo je pristavil vsikdar nekoliko vrstic na Angeliko. Dajal ji je v njih upanje, povedal pa ni, na kaj je stavi. Čez nekobiko mesecev so njegova pisma izostala popolnoma.

Medtem pa je g. Ladislav, jako spreten slikar, prišel ravno s potovanja. Ko je posetil pred nekolik tedni gospoda Vladimira, je videl Angeliko in nje izvrstne slike ter želel dobiti njo v zakon. Pisal je tudi takoj, ko se je vrnil s potovanja na dom, gospodu Vladimiru, ter ga prosil za Angelikino roko. S pismom vred je prišla tudi slika, katero je izdelal Ladislav in poslal g. Vladimiru v dar. Gospod Vladimir se ji ni mogel dovolj načuditi. Bilo je pa tudi resnično ljubeznjivo delo. Slika je predstavljala dva otroka 3—4 leta stara, katera sedita pod bezgovim grmom ter zajemata iz lončene sklede mleko.

„Krasno!“ reče gospod Vladimir. „Nežna otrokova obrazka sta prav ljubeznjiva! Živi, sivi očesci in temni dečkovi lasci, prijazni modri očesci in plavi dekletčevi kodri, eve-

toča rudeča lica obeh otročičev ne morejo biti lepša! In kako dobro se postavi otrok ločite od temnozelenkaste semce bezgovnega grma! Vse do pičice je dovršeno delo. Še celo bleak lončene sklede in pločevinaaste žlice je prav mojsterski izražen. Angelika, nočem te sicer siliti, ne bilo bi prav, bil bi greh; pa ako hočeš tega izvrstnega slikarja za moža, bilo bi mi jako ljubo.“ (Konec prihod.)

Listnica uredništva.

Veliko nedelja. Sedaj že zastarelo in smo o tem že površno poročali. Prosimo kratkih novic!

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravjel

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najprijetnejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

60 stekleničic (5 ducatov) 18 K. — Manj kot 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamačkosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slinje ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah. — **Cena je sledeča (franko na vsako pušto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.**

Manj kot dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom: 17 18—26

P. Jurišic, lekarnar v Pakracu 101, Slavonija.

Pravo pristno vino

čisto naravno, samo iz grozdja.

Za pristnost vina jamčim in se lahko kemično preište. Cene zmerne, od **36 do 46 kron** 100 litrov. Imam tudi pravi pristni

tropinovec.

Pošilja se od 56 litrov naprej. Za sode prosim, naj vsak sam pošlje. Zadaja železniška postaja Ajdovščina (Kranjsko).

Se priporočam za obilno naročbo

10—10 **Josip Cotič, vinogradnik**
 Vrhpolje, pošta Vipava (Kranjsko).

Rodoljubi! Slovenci!

Spominjajte se ob vsaki priložnosti naše družbe **sv. Cirila in Metoda.**

Čitaj! — Narodni — Ne bo Ti žali!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

14—14

Dunajska cesta 19. * v Medjatovi hiši v pritličju * Dunajska cesta 19.

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbi in
3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer se ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavlja splošnovarne osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Glavno poverjeničstvo za Špod. Štajersko in Koroško pri gospodu Augustinu Weixl, Maribor.

Edina domača zavarovalnica! — Svoji k svojim!

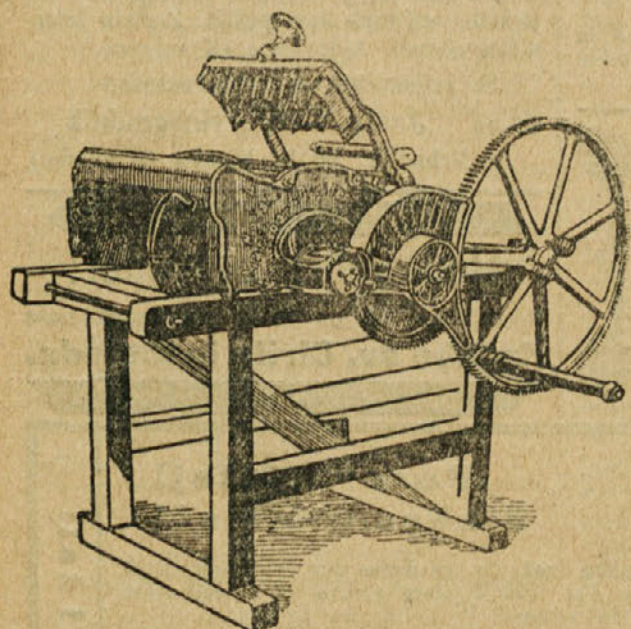
Svoji k svojim!**Svoji k svojim!**

Prva narodna tovarna

kmetijskih in poljedelskih strojev**Jožefa Pfeifer-ja** v Hočah pri Mariboru.**Mlatilnica (Cerilica).**

(Glej zraven stoječo sliko.)

S samo vzdigajočim pokrivalom k varstvu proti nezgodi ako les ali kamen vedno v mlatilnico ne pride. Za gonitbo z roko zadostujeta 1—2 osebi. Za vitelj se kolo prestavi nižje in zadostuje 1 slabši konj. — Rudeče medeni ležaji imajo prednost.

Cena 130 kron.**Ročna mlatilnica**

katera je zaradi njene trpežnosti, vsled izvrstne konstrukcije in zvestega dela skozi leta sem od g. kmetovalcev najbolj vpeljana. To z veseljem spričnje istina, da če v eno občino ena takih mlatilnic pride, se naroči v kratkem času še več ravno takih, ker dokazujejo tudi mnoga pohvalna spričevala. — Boben mlatilnice je mahalni, kateri dostavlja mahalno kolo. Osišče je jekleno in se vrti v rudečih medenih ležajih. Boben se s stranskimi vijaki lahko prestavlja kakor je potrebno. Zobje so štirivoglati, ki izvršujejo čisto mlat. Kolesa so proti nezgodi zelo dobro zakrita. Vse te prednosti zedinjene, omogočijo, da mlatenje lahko izvršujete 1—2 osebi.

Cena 116 kron.**Jamči se eno leto.**

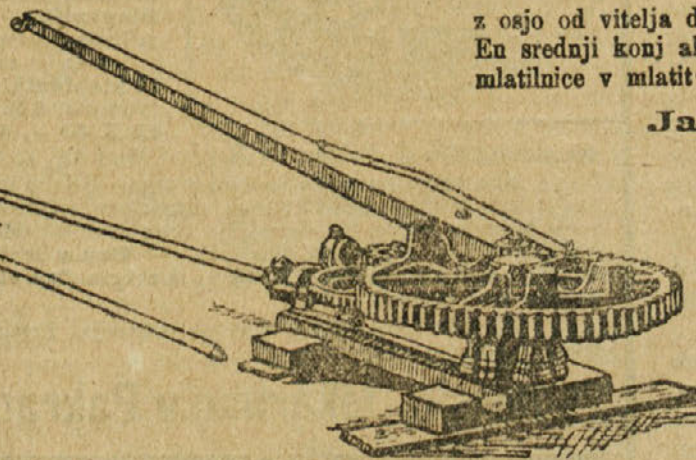
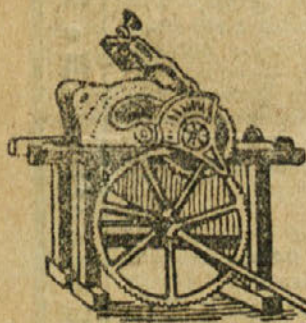
Več kakor 200 spričeval od gospodov: častitih nadžupnikov, župnikov, veleposestnikov in posestnikov potrjujejo te velikanske prednosti mojih strojev.

Vitelj za enega konja v zvezi mlatilnice (cerilice)

z osjo od vitelja do mlatilnice sedem metrov v dolgoti. En srednji konj ali vol zadostuje celi dan za gonitev mlatilnice v mlatitvi.

Jamči se eno leto.

(5)

Ta cela garnitura z navadno mlatilnico

138 gld. (276 kron),

z mlatilnico (cerilico)

145 gld. (290 kron).

Močnejši vitelj za dva konja

90 gld. (180 kron).

Vitelj brez vsega lesa

20 kron ceneje.

Nar. kolekSloven. gospodinja rabi samo
slovensko cikorijo**Vžigalice****Pralno milo****v korist družbe sv. Cirila in Metoda****pridno kupujte!**katero izdeluje in prodaja
Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate
v Ljubljani!

so najboljše in najcenejše!

Založnik

I. Perdan v Ljubljani.

zahtevajte

vedno povsod!